

UTDANNINGSMELDING 2015

DET JURIDISKE FAKULTET

1. Planer og prioriteringer for 2016.

Det juridiske fakultet fortsetter sin digitale satsing og arbeidet med å heve studiekvaliteten blant annet gjennom bruk av flere digitale pedagogiske virkemidler. Dragefjellet lærings- og formidlingssenter er etablert og det er i 2015 ansatt egne digitale produksjonsmedarbeidere. Arbeidet med å utvikle spesialtilpasset digitalt materiale i enkeltemner i tillegg til forelesningsopptak er startet, elementer fra omvendt undervisning er testet ut på et obligatorisk emne med 300 studenter og digitale medier benyttes for å gjøre forskningen mer tilgjengelig i undervisningen.

De pedagogiske erfaringene vi har gjort oss med flere års bruk av læringsstøttesystemet Edublogs og digital interaktivitet med studenter tas med i arbeidet med implementering av Mitt UiB. Vi har startet en møteserie med de emneansvarlige på hvert studieår der de pedagogiske mulighetene med ulike digitale format, samt nye funksjoner i den nye digitale læringsplattformen presenteres. Vi planlegger et arbeidsseminar i januar 2017 som skal hjelpe de emneansvarlige til å ta i bruk flere digitale pedagogiske verktøy, utnytte funksjonene i eksisterende system og blant annet se på alternative vurderingsformer. Fakultetet er i ferd med å etablere et evalueringspanel eller referanseforum bestående av studenter, pedagoger, fagpersoner på fakultetet og administrativt ansatte som kan evaluere og gi råd for videre utvikling av den digitale satsningen på utdanningsiden.

Innføring av obligatorisk engelskspråklig spesialemerne for norske studenter får positiv innvirkning på læringsmiljøet for de innreisende studentene ved at disse får bedre mulighet for integrering. Norske studenter vil bli bedre i juridisk engelsk og øke sin interkulturelle kompetanse.

2. Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2015

Ny studiemodell: Arbeidet med ny studiemodell har pågått hele 2015. Delinstilling II fra studieordningskomiteen skal presenteres for fakultetsstyret vår 2016. Fortsatt gjenstår mye arbeid med formell struktur for eventuell ny studieordning.

Overgang til nytt læringsstøttesystem: Emnene på 1. studieår er med i pilot for det nye læringsstøttesystemet Canvas studieåret 2015/2016 (se også pkt. 3). Fra våren 2016 er også to emner på 3. studieår og stor masteroppgave inkludert.

Implementering av digital eksamen: Det juridiske fakultet er første fakultet ved UiB som har digital eksamen i alle emner fra og med høst 2015¹. Studieseksjonen nedsatte vår 2015 en lokal prosjektgruppe som i samarbeid med DigUiB og sentraladministrative avdelinger gjorde et omfattende arbeid bl.a. med å støtte emneansvarlige og utforme god informasjon til studentene, noe som har ført til få spørsmål om digital eksamen. Det tyngste arbeidet var å gå over i ren driftsfase fra høsten 2015. Digital eksamen er godt mottatt av studenter, undervisere og sensorer. I fortsettelsen vil vi se nærmere på hvordan digitalt vurderingsverktøy åpner for bruk av andre vurderingsformer enn langsvarsoppgaver, som i dag er dominerende ved fakultetet.

Oppussing av gamle Dragefjellet skole: Nyoppusset bygg ble tatt i bruk i april 2015. Det er dette arbeidet som har gjort digital eksamen på alle eksamener mulig. Studentene gir gode tilbakemeldinger på sitt forbedrede fysiske læringsmiljø. Studentene opplever større ro og trygghet når eksamen gjennomføres i kjente lokaler.

Kvalitetssikring av sensur og klagesensur: Tiltak for kvalitetssikring er iverksatt etter innføringen av blindsensur. Noen er allerede evaluert og justert. Klagekommisjonene får besvarelser fra hvert karaktertrinn hvis mulig, eksempelbesvarelser på A- og B-nivå sendes klagekommisjonene som referansepunkt for hva som kreves i øvre sjikt, erfaring fra ordinær sensur overføres til klagesensur og det er nivåkontroll i klageomgangen. Vi samler nå erfaringer og tilbakemeldinger fra de sist iverksatte tiltakene.

Internasjonalisering: Utvekslingstallene er fortsatt høye² og antall innreisende studenter øker jevnt. Sentralt i 2015 har vært videreutvikling av samarbeid med kinesiske universitet. Fakultetet planlegger opprettelse av emne i kinesisk rett fra høst 2016. Fakultetet har etablert en semesterpakke i kinesisk rett fra vår 2017 der studentene kombinerer studier og praksis under utveksling til Kina. (Om utveksling til Kina, se også pkt. 5). I tillegg er samarbeid med National Law University Delhi i India etablert og gjensidig studentutveksling finner sted fra 2016.

3. Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2015

Erfaringene fra klagesensur som blindsensur viser flere karakterendringer nå enn da klagekommisjonen kjente opprinnelig karakter. I noen tilfeller er karakterspriket mellom ordinær sensur og klagesensur på to karakterer eller mer. Vi har derfor satt i verk flere tiltak for kvalitetssikring (se pkt. 2).

Innføring av digital eksamen har vært krevende for fakultetet. Arbeidsprosessene er betydelig endret og arbeidstoppene kommer på nye tidspunkt, videre har Inspira fortsatt ikke funksjoner for klagebehandling, nivåkontroll og direkte kobling til plagiattrollverktøy.

Pilotfasen for ny læringsplattform har vist at det krever et ekstraordinært løft før alle emner går over til ny plattform høst 2016. Det er opprettet en studieadministrativ prosjektgruppe for å drive arbeidet fremover og støtte de emneansvarlige i implementeringen. For fakultetet er det avgjørende at den nye læringsplattformen også får en fullgod erstatning for KARK samt direkte kobling til plagiattrollverktøy.

Dette studieåret har Juridisk studentutvalg initiert en kampanje for å bidra til å motvirke det opplevde karakterpresset blant studentene. De synliggjør ulike juristroller i arbeidslivet og har blant annet arrangert foredrag om stressmestring.

¹ Digital eksamen for 300-550 oppmeldte kandidater på alle obligatoriske emner og fra 1-120 oppmeldte kandidater på spesialiseringsemner på masternivå.

² 45 % av de som oppnådde mastergraden i rettsvitenskap i 2015 hadde vært på utveksling i løpet av studietiden.

4. Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2015 og planer for 2016

Masterprogrammet i rettsvitenskap ble sist evaluert i 2013. Nå avventes pågående utredning av nytt studieprogram. De obligatoriske emnene evalueres *hvert* år av både studenter og emneansvarlige. For å gi rom for mer dyptgående emneevalueringer og å bedre synliggjøre oppfølgingen av resultatene lager vi i 2016 matriser for emneevaluering hvert 3. år, jf. UiBs studiekvalitetshåndbok. For å sikre kontinuitet i studenttilbakemeldinger skal årlige emnevide referansegruppemøter beholdes, men vi vil se på form og innhold i disse evalueringsmøtene på nytt, bl.a. for å sikre mer tilbakemelding på digitale elementer i emnene.

Program- og emneevalueringer skal legges i Kvalitetsbasen etter behandling i studieutvalget. I 2016 etablerer vi system for å sikre at de publiseres fortløpende. Studentene får henvisning til fjorårets rapport i innkalling til årlige emnevide referansegruppemøter.

5. Planer for utvikling av studietilbudet, oppretting/nedlegging av studieprogram, fordeling studieplasser for 2017

I revidert statsbudsjett 2015 fikk fakultetet øremerkede midler til det midlertidige toårige masterprogrammet i rettsvitenskap opprettet av universitetsstyret i juni 2014 med 30 studieplasser. Programmet ble derfor videreført i 2015 og inngår nå som fast del av fakultetets utdanningsportefølje. Om arbeidet med ny studieordning, se pkt. 2. Tidspunkt for eventuell implementering er ikke fastsatt.

I det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap står følgende utvikling sentralt: Korttidsutveksling til Kina som del av obligatorisk emne på tredje studieår, innføring av obligatorisk engelskspråklig spesialempne for studenter som ikke reiser ut, og justering av spesialempneporteføljen med mulig nedlegging og sammenslåing av emner for å sikre best mulig ressursutnyttelse.

Fakultetet holder fast på etablerte opptakstill. Siden stadig flere søkere gjennom Samordna opptak har juridisk utdanning de søker godskrevet her, er det utfordrende å fastsette tilbudstall som tar høyde for dette og som samtidig gjør at vi treffer på måltallet for reelle førsteårsstudenter.

6. Vurdering av robusthet i fagmiljøet

Fakultetet er fortsatt i en oppbygningsfase og har underdekning på undervisningsressurser. Situasjonen bedrer seg noe fra år til år. I 2015 ble det ansatt tre nye i førsteamanuensisstilling. Dette bedret forholdstallet mellom studenter på masterprogrammet i rettsvitenskap og fast vitenskapelig ansatte i undervisningsstillinger fra 39,1 til 37,8 studenter pr ansatt.³

7. Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2015 og planer for 2016.

I 2015 hadde fakultetet to etter- og videreutdanningsemner: JUR601 Innføring i jus for næringslivet⁴ og JUR640 Planrett. Sistnevnte er av kapasitetshensyn lagt på is i 2016.

Emnet JUR601 Innføring i jus for næringslivet er opprettet på oppdrag fra Addisco, et utdanningsselskap heleid av LO-forbundet Forbundet for Ledelse og Teknikk for å gi etter- og videreutdanning til forbundets medlemmer. Filmopptak av forelesninger, spesialtilpassede filmsnutter, digital spørsmåls- og svarfunksjon og edublogside er del av undervisningsopplegget.

Nye tilbud vurderes utviklet sammen med aktuelle partnere fortløpende, innenfor fakultetets gjeldende ressursrammer.

8. Oppfølging av studiebarometeret

Resultatene fra Studiebarometeret 2014 ble lagt frem for studieutvalget til orientering. Fakultetet kom godt ut, men resultatene hadde begrenset verdi pga. lav svarprosent. Det ble derfor ikke satt i verk konkrete tiltak. Fakultetet gjorde en innsats for å heve svarprosenten i 2015. Studiet har i det store og hele fått gode skussmål fra studentene også i 2015, med små forskjeller fra tidligere år. 84 % av jusstudentene svarer at de alt i alt er fornøyd med studieprogrammet de går på. Følgende tre områder scorer masterprogrammet likevel mindre bra på, og vi vil sette i verk tiltak:

Læring på tvers av emner: Studiedekanen og studieseksjonen skal se på strategier for å gi studentene større innblikk i forskningens og forskernes verden gjennom hele studiet. Bl.a. kan digital forskningsformidling bidra til å knytte forskning og utdanning tettere sammen. Ved mer kontakt på tvers av emner, og mer digitalisert materiale fra emnene, kan hver enkelt emneansvarlig gi studentene bedre forståelse av hvordan enkeltemnene understøtter hverandre.

Kontakt med forskere og forskning: Forholdstallet vitenskapelig ansatt-student er trolig noe av grunnlaget for at fakultetet scorer mindre bra på kontakt med forskere. Bruk av viderekomne studenter som undervisere har fra begynnelsen skullet avhjelpe situasjonen med få vitenskapelig ansatte. Studiedekanen og studieseksjonen vil se på hvordan de emneansvarlige i enda større grad kan gjøre nytte av arbeidsgruppeledernes kompetanse i undervisningen.

Medvirkning: Vi vil synliggjøre klarere for studentene hvilke av deres innspill som følges opp og hvordan, og også være tydeligere på hvorfor faglige og pedagogiske hensyn noen ganger tilsier at innspill ikke tas til følge. Fakultetet har et godt samarbeid med Juridisk studentutvalg og vil bidra enda mer for å synliggjøre studentdemokratiet.

³ 1811 studenter på masterprogrammet i rettsvitenskap og 46 førsteamanuenser/professorer i 2014 mot 1852 studenter på masterprogrammet og 49 førsteamanuenser/professorer i 2015. Tall fra DBH.

⁴ Emnet har vært tilbudt annethvert år siden 2005, men tilbys fra 2016 hvert år.

9. Fakultetets arbeid med frafall og gjennomstrømming

Det juridiske fakultet har nest-høyest produktivitet ved UiB, målt i antall studiepoeng per student⁵, og nest lavest frafall målt som andel per kull fra perioden 2009-2012. Det toårige masterprogrammet i rettsvitenskap har bidratt til å øke antallet produserte studiepoengsårsenheter, og fra 2016 vil det også føre til flere ferdige kandidater. Ved opptaket til det femårige masterprogrammet i 2015 ble det gitt 100 flere tilbud enn i 2014 for å bedre fyller de 380 studieplassene på 1. studieår.⁶ Økt antall tilbud videreføres i 2016.

For å hindre frafall har fakultetet særlig fokus på det viktige førsteåret. Vi innfører år for år flere kvalitetshevende tiltak i de første emnene studentene tar, blant annet ved bruk av digitale pedagogiske verktøy. Vi setter også inn ekstra ressurser for de ca. 100 nye studentene som starter direkte på 4. studieår, og vi fortsetter å utvikle mottaket ved studiestart med særlig fokus på integrering av studenter som begynner rett på et senere studieår. I 2016 vil vi også se på hvordan arbeidsgruppelederne kan benyttes i oppfølgingen av førsteårsstudentene allerede de første ukene av studiet. På andre studieår starter de obligatoriske arbeidsgruppene allerede i semesterstartsuken, mens de på første studieår starter i november. Arbeidsgruppelederne har en sentral rolle i å sikre godt læringsmiljø og å bidra til å hindre frafall på de to første studieårene. Opplæringen av arbeidsgruppelederne videreutvikles og forbedres derfor ytterligere år for år for å sikre at arbeidsgruppelederne gir best mulig oppfølging av studentene i gruppene, både faglig og psykososialt.

For å hindre frafall mot slutten av studiet har vi i løpet av de to siste årene lagt om undervisningen knyttet til masteroppgaven. Masteroppgaveemnet inneholder nå flere obligatoriske elementer som blant annet hjelper studentene å komme tidligere i gang med skrivingen. Dermed tilrettelegger vi nå i større grad for at studentene skal lykkes på et område der det tidligere har vært utfordringer.

---

⁵ 45 studiepoeng pr student i 2015. På det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap isolert er produksjonen høyere: 51 studiepoeng pr student.

⁶ Antall nye studenter som begynner rett på senere studieår fordi de får godskrevet tidligere utdanning har økt. Dette har ført til for få studenter på 1. studieår.